

NOVICE IZ NEWS FROM GEODETSKIH DRUŠTEV PROFESSIONAL SOCIETIES

V Velenju je 22. in 23. septembra potekal jubilejni, 50. Geodetski dan, tradicionalni strokovni posvet strokovnjakov s širšega področja geodezije, geoinformatike in upravljanja prostora. Dogodek organizirata Zveza geodetov Slovenije in Celjsko geodetsko društvo v sodelovanju z Ministrstvom za okolje in prostor RS in Geodetsko upravo RS, Fakulteto za gradbeništvo in geodezijo pri Univerzi v Ljubljani, Geodetskim inštitutom Slovenije, Inženirsko zbornico Slovenije ter Združenjem geodetskih izvajalcev GIZ-GI. Tokratni je potekal pod častnim pokroviteljstvom mestne občine Velenje.

Po dveh letih druženja prek spleta smo se spet videli v živo in skupaj ugotovili, da smo to res pogrešali. Lepo število udeležencev in gostov se nas je zbralo v veliki dvorani Doma kulture Velenje, v prostorih Galerije Velenje pa so nas razstavljalci seznanjali z novostmi v stroki.

Tematika letošnjega dvodnevnega strokovnega posveta z mednarodno udeležbo je naslavljala izzive digitalne preobrazbe za trajnostne odločitve v prostoru, pri čemer ni bila izbrana naključno, saj se geodetska stroka srečuje s številnimi razvojnimi preizkušnjami. Na eni strani prinašajo mnogo izzivov nove tehnologije za zajem in obdelavo prostorskih podatkov, njihovo vizualizacijo in uporabo v geoinformacijskih in lokacijskih storitvah. Na drugi strani rastejo pričakovanja in zahteve družbe glede geodetskih in geoinformacijskih rešitev na različnih področjih – od prostorskega načrtovanja, katastrskega preurejanja prostora do lokacijskih storitev in spremljanja sprememb v prostoru, kar je ključnega pomena za številna z geodetsko stroko močno povezana področja, kot so gradbeništvo, kmetijstvo, gozdarstvo, urbanizem, logistika, obvladovanje naravnih in drugih nesreč ipd.

Slika 1: Pozdravni govor ministra za okolje in prostor Uroša Brežana (Foto: Miha Muck).

Slika 2: Pozdravni govor direktorja Geodetske uprave RS Tomaža Petka (Foto: Miha Muck).

Slika 3: Pozdravni govor župana Mestne občine Velenje Petra Dermola (Foto: Miha Muck).

Slika 4: Zanimivo predavanje o tehnoloških izzivih je imel generalni sekretar EuroSDR Joep Crompvoets (Foto: Miha Muck).

V uvodnem delu je več kot tristo petdeset udeležencev letošnjega jubilejnega geodetskega posveta nagovoril predsednik Zveze geodetov Slovenije **mag. Gregor Klemenčič**, ki je med drugim izpostavil vlogo Zveze geodetov Slovenije pri prenosu znanja in dobrih praks med različnimi deležniki geodetske stroke. Pomen geoprostorskih podatkov in prostorske informacijske infrastrukture za odločitve v prostoru, vključno s prostorskim načrtovanjem in upravljanjem prostora, je v pozdravnem govoru izpostavil **Uroš Brežan**, minister za okolje in prostor. Generalni direktor geodetske uprave **Tomaž Petek** je predstavil Geodetske dneve tudi kot forum za izmenjavo strokovnih mnenj ob izzivih, ki jih med drugim stroki prinaša sprememba zakonodaje, kot je to danes primer za področja katastron nepremičnin. **Dr. Anka Lisec**, predstojnica Oddelka za geodezijo na Fakulteti za gradbeništvo in geodezijo pri Univerzi v Ljubljani, je udeležence spomnila na leto 1968 in prvi Geodetski dan, na katerem so obravnavali zelo podobne strokovne izzive kot danes, le da so tokrat tehnološka, kadrovska in družbena vprašanja postavljena v drug časovni okvir. Pozdravnim nagovorom župana mestne občine gostiteljice Velenje **Petra Dermola** in predsednika Celjskega geodetskega društva **Mitja Domajnka** je sledil strokovni posvet, začeni s plenarnimi predavanji uglednih gostov iz tujine.

V prvem delu plenarnih vabljenih predavanj nas je najprej pozdravil predsednik mednarodne kartografske zveze ICA **Tim Trainor** in se dotaknil tehnoloških in družbenih izzivov za geodetsko-geoinformacijsko

Slika 5: Dejavnosti in izzive nacionalnih geodetskih uprav je predstavila generalna sekretarka EuroGeographics Léa Bodossian (Foto: Miha Muck).

Slika 6: Dr. Joc Triglav o 200-letnici prve geodetske izmere Triglava (Foto: Miha Muck).

Slika 7: Predavatelji sklopa mladih raziskovalcev z moderatorjem od leve proti desni: Doron Hekič, Liza Stančič, Alen Mangafić, Nejc Dougan, Gašper Štebe in moderator dr. Tilen Urbančič (Foto: Miha Muck).

stroko na svetovni ravni. Razvojne izzive in pomen vseevropske geoprostorske podatkovne infrastrukture sta v svojih predavanjih predstavila generalni sekretar evropskega združenja EuroSDR **dr. Joep Crompvoets** ter generalna sekretarka Evropskega združenja geodetskih uprav EuroGeographics **Léa Bodossian**. Omeniti velja, da so med udeleženci posveta tokrat tudi visoki predstavniki državnih geodetskih uprav iz širše regije, in sicer iz Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Srbije, Črne gore, Severne Makedonije, Kosova in Bolgarije, kar daje dogodku še posebno veljavo in mednarodno prepoznavnost.

Posebno pohvalo zasluži programski odbor pod taktirko dr. Damjana Dolerja za izbor predavateljev v drugem sklopu, kjer so nam mlajši kolegi raziskovalci predstavili zelo zanimive raziskovalne izzive in aplikativne geoinformacijske rešitve. Nejc Dougan (Flai d. o. o.) je predstavil možnosti uporabe umetne inteligence pri obdelavi podatkov LiDAR, o uporabi satelitskih posnetkov Sentinel-2 in Landsat za prostorsko-časovne analize je govorila Liza Stančič (ZRC SAZU), uporabo podatkov sistema Sentinel-1 za spremljanje trendov pomikov objektov na slovenskih avtocestah pa je predstavil Doron Hekič (UL FGG in Zavod za gradbeništvo). Kombinirane kinematične geodetske meritve z visoko frekvenčnim zajemom podatkov je predstavil Gašper Štebe (UL FGG), sekcijo pa je zaključil Alen Mangafić (Geodetski inštitut Slovenije) s predstavitvijo uporabe hiperspektralnega daljinskega zaznavanja za monitoring tal.

Po daljšem odmoru in obisku razstavljalcev, ki so nam z veseljem pokazali veliko novosti na področju programske in merske opreme tako na tleh kot v zraku, smo se vrnili še k tretjemu sklopu predavanj. **Dr. Marjan Čeb** je s predavanjem *Metoda integracije geometričnih podatkov prostorskih načrtov in zemljiškega katastra* vpeljal nadaljnje teme in nam pokazal možnosti za izboljšave in uporabo različnih podlag. O izzivih pri pripravi prostorskih izvedbenih aktov po koncu lokacijske izboljšave zemljiškokatastrskega prikaza nas je podučil **Leon Kobetič**. Sledilo je še nekaj pomembnih izzivov in priložnosti v okolju GeoBIM in vlogi geodetskih podatkov, na kar nas je opozoril **dr. Jernej Tekavec**. Nove tehnologije in Geodetska uprava RS je bila zadnja tema pred zasluženim kosilom, ki nam jo je predstavila **dr. Andreja Švab Lenarčič**.

Po kosilu so za organizatorje in nastopajoče stekle priprave na slavnostno akademijo, vsi znanja željni udeleženci pa so lahko prisluhnili predavanjem, ki so jih tokrat premierno pripravili razstavljalci v drugi etaži Galerije Velenje. Zanimive teme, uporabne in praktične rešitve so naletele na dober odziv, na kratkih predavanjih je sodelovalo kakšnih sedemdeset poslušalcev. Ali se legalno delo z droni splača, se je spraševal **Janez Nebec**. Več o boljši presoji pri umestitvi objektov v prostor z uporabo prostorskih podatkov nam je povedala **Dana Vozel**. **Vid Peterman** nam je pokazal praktične primere inovativne uporabe in zajema fotogrametričnih digitalnih prostorskih podatkov. **Uroš Preložnik** nam je predstavil nov produkt za pripravo GJI-elaboratov v okolju Qgis, s poudarkom na elektronskih komunikacijah. Multiaplikativnost združitve podatkov, zajetih z daljinskim zaznavanjem, je predstavila **Katja Šušteršič**. Na koncu je še **mag. Gregor Bilban** povedal več o inovativnih rešitvah za zajem in obvladovanje prostorskih podatkov. Še enkrat hvala vsem za pripravljena zanimiva predavanja.

Jubilejnemu Geodetskemu dnevu je bila posvečena večerna slavnostna akademija, na kateri sta nas pozdravila predsednik Zveze geodetov Slovenije **mag. Gregor Klemenčič** in podžupanja mestne občine Velenje **Aleksandra Vasiljevič**. Slavnostna govorca sta bila **Tim Trainor** (predsednik mednarodne kartografske zveze ICA) in na daljavo **prof. Rudolf Staiger** (predsednik mednarodne zveze geodetov FIG). Celotno slavnostno akademijo so prijetno zaokrožili povezovalka **Bernarda Žarn** in **Modrijani** s svojimi prekrasnimi pesmimi. Pravo veljavo takšnemu dogodku dajejo tudi posebne nagrade ZGS, ki so jih letos prejeli **Majda Lončar**, **Jože Dajnko** in **Milan Brajnik** za pomembne prispevke k razvoju geodetske stroke ter **Miro Landerholc**, **Miloš Šušteršič** in **mag. Blaž Mozetič** za zaslužnega člana. Plaketo za življenjsko delo je prejel gospod **Tomaž Banovec**, ki je ob razglasitvi nasmejal dvorano z izvirnim govorom in zaslužno prejel stoječi aplavz. V bolj sproščenem ozračju smo prvi dan sklenili v Hotelu Paka z vrhunsko pogostitvijo in ob zvokih Modrijanov.

Slika 8: Utrinek z razstavnega prostora (Foto: Miha Muck).

Slika 9: Udeleženci jubilejnega 50. geodetskega dne.

Drugi dan našega posveta je odprl četrti sklop predavanj, ki je bil usmerjen v prihodnost. **Tomaž Grilj** je predstavil smernice digitalne preobrazbe okolja in prostora v obdobju 2022–2029, **Franc Ravnihar** nas je popeljal čez novosti v katastru nepremičnin, **mag. Peter Golob** je predstavil dejavnike, ki vplivajo na uspešnost mejne obravnave. Tema **mag. Melite Ulbl** je bila izzivi digitalne dobe pri dostopu do podatkov o cenah in vrednostih nepremičnin, **dr. Bojan Stopar** je orisal geokinematski model ozemlja Slovenije. V predavanju **dr. Joca Triglava** smo izvedeli več o še eni obletnici, ki smo jo zaznamovali na našem jubilejnem posvetu, in sicer 200-letnici prve geodetske izmere Triglava. Temo je dopolnila **Majda Lončar**, ki je v imenu ekipe Celjskega geodetskega društva in Geodetskega zavoda Celje predstavila knjižico, za katero verjamemo, da jo boste pridno polnili z žigi trigonometričnih točk 1. reda.

Sledila je še okrogla miza, na kateri so udeleženci **Tomaž Petek**, **dr. Anka Lisec**, **Milan Brajnik**, **Matej Plešnar**, **Matej Hašaj** in **Žan Pleterski** skupaj z moderatorko **Tajdo Lekše** odkrivali težave in priložnosti geodezije na temo kadrovskega izzivov v stroki.

Po končanih predavanjih je sledilo le še slovo in predaja organizacije 51. Geodetskega dneva v roke gorenjskih geodetov, ki obljublajo prav tako odličen dogodek, in verjamemo, da jim bo uspelo.

Več o Geodetskem dnevu (fotografije, predavanja in posnetke) najdete na www.geodetskidan.si.

Še enkrat hvala vsem in vsakemu posebej, ki ste prispevali svoj del v čudovit mozaik jubilejnega 50. Geodetskega dneva.